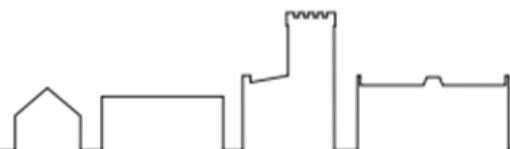

Budget 2026 och plan 2027–2028

Socialnämnden

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
NÄMNDENS ANSVAR	2
UTVECKLINGSSOMRÅDEN	3
MÅL	5
HÖG KVALITET	5
STOR VALFRIHET	5
HÖG ATTRAKTIVITET	5
HÖG EFFEKTIVITET	6
HÅLLBAR UTVECKLING	6
FÖRÄNDRINGAR AV MÅL	6
EKONOMI	7
DRIFTREDOVISNING	8
KOSTNADER FÖRDELADE PÅ KOSTNADSSLAG	8
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	10
VOLYMER	13
INVESTERINGAR	15
ÅRLIGA ANSLAG	15
RISKER	16
EKONOMISKA RISKER	16
OMVÄRLDSRISKER	18
OMVÄRLDSANALYS	19

Inledning

Avsnittet redogör övergripande om nämndens mål och budget för kommande verksamhetsår.

Socialnämndens budget år 2026 uppgår till 852,6 miljoner kronor (netto). Nämndens nettokostnader ökar med 50,8 miljoner kronor motsvarande 6,0 procent jämfört mot budget 2025.

Förslaget till budget 2026 är beräknat enligt de planeringsförutsättningar och direktiv som kommunstyrelsen angett tillsammans med de volymförändringar som förväntas i verksamheterna.

Verksamhetsåren 2026–2028 kommer att präglas av implementering av den nya socialtjänstlagen, digitalisering samt nyetablering av korttidsboendet Idun. Avvecklingen av Stor Kalmar vård- och omsorgsboende samt integreringen av Odinslunds vård- och omsorgsboende i kommunens egen regi.

Den 20 maj beslutade riksdagen om en ny socialtjänstlag som träder i kraft 1 juli 2025. Den nya socialtjänstlagen innebär en betydande omställning för alla Sveriges kommuner. Lagen syftar till att skapa en hållbar socialtjänst med jämlika och jämställda levnadsvillkor, ett förebyggande perspektiv, lättillgänglig, kunskapsbaserad verksamhet och en tydligare roll i samhällsplaneringen.

För att möta kraven i den nya socialtjänstlagen och säkerställa att Danderyd lever upp till de nya lagkraven, behöver socialförvaltningen genomföra en betydande omställning. Planeringsförutsättningarna tar inte till fulla höjd för att implementera en ny socialtjänstlag, vilket kan påverka hur lång tid implementeringen kommer att ta.

Den största utmaningen för socialnämndens budget gällande volymer de kommande åren är kostnadsökningen kopplad till behovet av fler boendeplatser inom vård- och omsorgsboenden. Enligt senast beslutad boendeplan för socialnämnden 2025 - 2034 (beslut 11 juni 2024) för Danderyds kommun behövs ett tillskott på 92 platser de kommande nio åren, vilket beräknas kosta cirka en miljon kronor per plats och år. För budget och plan år 2026–2028 beräknas behovet öka med cirka 34 platser jämfört med 2025. Förvaltningen arbetar aktivt med att utveckla förebyggande insatser inom äldreomsorgen för att möjliggöra för äldre att bo kvar i sina hem och leva självständigt så länge som möjligt. Det förebyggande arbetet bedrivs idag i projektform. Förvaltningen ser därför ett stort behov av att implementera det förebyggande stödet i ordinarie verksamhet för att stävja utvecklingen där fler kommer att behöva platser på vård- och omsorgsboenden. Det förebyggande arbetet med insatser för att förebygga ensamhet och utvecklingsprojekt kring hälsa och social samvaro har stor betydelse.

En annan utmaning är att framtida statliga beslut inom integration kan medföra att schablonersättningar och andra ersättningar från Migrationsverket avviker mot budget. Massflyktsdirektivet, som ger tillfälligt skydd till personer som är på flykt från Ukraina, gäller fram till den 4 mars 2026. Om säkerhetsläget i Ukraina förbättras innan dess, kan EU komma att besluta att avsluta direktivet tidigare. Beslutet skulle kunna innebära en minskning av Danderyds kommunal för 2026 som idag är prognostiserat och budgeterat till 22 personer och innefattar både kvotflyktingar, anläggningsboende (ABO) och massflyktingar.

BUDGET OCH PLAN

Kommuntalet har tidigare reviderats både 2024 och 2025 på grund av nya statliga beslut som fattas. Besluten om justerat mottagande av nyanlända påverkar den statliga ersättningen som kommunen har budgeterat för.

Ett minskade antalet nyanlända har de senaste åren påverkar både behovet av personella resurser på förvaltningen samt behovet av kommunens bostäder. Minskningen har medfört att kommunen har en överkapacitet av framför allt små bostäder. Socialnämnden har tagit beslut i två omgångar om att lämna tillbaka två av tre modulbostäder till Samhällutvecklingsförvaltningen och målsättningen är att kunna lämna tillbaka den tredje modulbostaden senast under 2026. Danderyd har idag en god beredskap- och mottagningskapacitet både gällande bostadsbestånd samt integrationsarbete.

Kommuntalet för 2024 var initialt 16 personer men justerades till 79 personer för att innefatta även skyddsbehövande. 74 av 79 personer togs emot och de resterande fem platser skrevs av.

Kommuntalet för 2025 var initialt 16 personer men har reviderats med ytterligare sex personer och totala kommunal för 2025 är 22 personer (kvotflyktingar, ABO och massflyktingar). Av dessa 22 har kommunen fram till maj 2025 tagit emot fyra personer, samtliga är individer med skydd inom massflyktsdirektivet.

Nämndens ansvar

Avsnittet redogör övergripande för nämndens ansvar och verksamhet.

Socialnämnden är huvudansvarig för socialtjänsten i kommunen och har det yttersta ansvaret för att tillhandahålla tjänster till människor i alla åldrar. Detta ansvar inkluderar myndighetsutövning, förebyggande verksamhet samt individuella stöd- och skyddsinsatser för personer i utsatta livssituationer. Nämnden har även ansvar för ledning och tillsyn av den kommunala hälso- och sjukvården samt för de kommunalt drivna verksamheterna inom sitt ansvarsområde. Dessutom ingår det i socialnämndens ansvar att strategiskt planera för att möta kommuninvånarnas behov, exempelvis genom särskilda boendeformer för personer med stora vård- och omsorgsbehov.

Verksamheter inom socialnämndens ansvarsområde drivs av privata utförare enligt kundvalssystemet enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV), genom upphandling enligt Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) samt i egen regi. Nämnden ansvarar för att upphandla privata utförare och följa upp kvaliteten i verksamheterna, både för privata utförare och egen regi.

Socialförvaltningen är organiserad i fyra avdelningar och kommunens egen regi. Förvaltningen leds av socialdirektör och i ledningsgruppen ingår de fyra avdelningscheferna, vård- och omsorgschef, samt en adjungerad Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och medarbetare från avdelningen för HR, kommunikation samt enheten styrning och juridik. Förvaltningen kännetecknas av samarbete, nära ledarskap och ett nyfiskt och framåtblickande utvecklingsarbete och bidrar på flera sätt till det kommunövergripande arbetet med att utveckla och effektivisera arbetsprocesser inom kommunen.

Familjerätten är en gemensam tjänstemannaorganisation inom socialnämndens familjerättsområde mellan kommunerna Danderyd, Lidingö, Vaxholm och Täby, där Danderyd är värdkommun och ordförande i styrgruppen.

FOU Nordost ägs gemensamt av tre av Nordost-kommunerna, med Danderyd som värdkommun och ansvarig för drift och ordförandeskap i styrgruppen.

Utvecklingsområden

Avsnittet redogör nämndens utvecklingsområden och beskriver de förändringar som krävs utifrån lagändringar, politiska ambitioner, medborgarnas förväntningar och verksamhetens förutsättningar.

Ny Socialtjänstlag

Den nya socialtjänstlagen, som träder i kraft i juli 2025, syftar till att göra socialtjänsten mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad. Samhället har förändrats och med det också behoven. Mer flexibla arbetssätt behövs för att möta de utmaningar som socialtjänsten står inför. Socialtjänsten ska vara lätt att nå och finnas där människor befinner sig, för att kunna ge rätt hjälp i rätt tid.

Huvudförslagen i den nya lagen innebär att socialtjänsten ska:

- arbeta förebyggande
- vara lätt tillgänglig
- få möjlighet att ge insatser utan behovsprövning
- planera insatser inom alla verksamhetsområden
- vara kunskapsbaserad (i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet)
- främja jämlika och jämställda levnadsvillkor
- ha ett tydligare barnrättsperspektiv
- inriktas på att enskilda ska leva ett värdigt liv och känna välbefinnande
- socialtjänsten ska förebygga och motverka brottslighet

Arbetet med att implementera den nya socialtjänstlagen har pågått under hela 2025 och kommer intensifieras under 2026. Socialförvaltningen behöver arbeta med alla dessa delar för att uppfylla lagens mål om att bli mer förebyggande, tillgänglig, jämställd och kunskapsbaserad. Arbetet kommer pågå flera år framöver och kräver ett omfattande och långsiktigt arbete för socialförvaltningen tillsammans med övriga förvaltningar i kommunen.

Den demografiska utvecklingen

Danderyds kommun står inför en betydande demografisk förändring med en ökande andel äldre invånare. Enligt prognoser förväntas antalet personer över 65 år öka markant de kommande åren, vilket ställer nya krav på kommunens sociala tjänster och omsorg. Befolkningsprognos för 2033 indikerar en betydande demografisk förändring i kommunen. Framför allt förväntas andelen invånare som är 80 år och äldre öka med 26,7 % fram till 2033. Samtidigt beräknas andelen barn och ungdomar i åldern 0-19 år minska med 20,3 %. Det är särskilt viktigt att notera att ökningen främst sker i åldersgrupperna 85-89 år samt 90 år och

BUDGET OCH PLAN

äldre, eftersom behovet av kommunalt stöd, såsom hemtjänst eller särskilt boende, ökar med stigande ålder.

För att möta utmaningarna behöver socialförvaltningen bland annat med att utveckla äldreomsorgen genom att intensifiera arbetet med förebyggande och hälsofrämjande insatser, med särskilt fokus på att möjliggöra för personer att kunna bo kvar i ordinärt boende. Detta inkluderar att kartlägga nuvarande kapacitet och framtida behov, samt att föreslå åtgärder för att säkerställa att kommunen kan tillhandahålla tillräckligt med boendeplatser av hög kvalitet. Den framgångsrika utvecklingen av den lokala samverkan med primärvården och omställningen till God och nära vård kommer att fortsätta under 2026. Detta för att öka kvalitet och erbjuda samordnade insatser, även här är det viktigt att förvaltningen ges förutsättningar att arbeta långsiktigt.

Digitalisering

Kommunfullmäktige beslutade 2024 om kommunens digitaliseringsstrategi.

Socialförvaltningen står inför en digitaliseringsresa för att möta invånarnas krav på en effektiv och lättillgänglig socialtjänst. Genom SKR:s initiativ "Handslaget för digitalisering" arbetar förvaltningen med att bland annat införa välfärdstekniska lösningar, säker digital kommunikation och utveckling av verksamhetssystem. Förvaltningen arbetar brett med att utveckla och modernisera arbetsmetoder och arbetssätt. Exempelvis undersöker förvaltningen möjligheten att använda artificiell intelligens (AI) i det dagliga arbetet för att använda resurser effektivt.

En uppgradering av verksamhetssystemet Treserva är beslutad och förvaltningen arbetar för att bättre tillgodose verksamhetens behov. Verksamhetssystemet kommer att erbjuda en säkrare och stabilare driftlösning då CGI tar ett helhetsansvar för drift, support och förbättringar. SIGNE möjliggör säker elektronisk signering av dokument. Uppgraderingen ger en succesiv övergång av all handläggning från Windows baserade moduler till en modernare webbaserad handlägningsprocess som är mer användarvänlig, enklare, har fler och bättre funktioner. CGI kommer inte utveckla de gamla Windows baserade modulerna framåt vilket innebär att socialförvaltningen måste genomföra denna förändring. Förvaltningen har undersökt kostnaden för att byta verksamhetssystem men kan inte påvisa att det skulle innebära minskade kostnader.

Välfärdsteknik är avgörande för att främja äldres självständighet och minska behovet av omfattande insatser, vilket även gynnar deras anhöriga. Att motverka digitalt utanförskap är en viktig demokratifråga, eftersom digital kompetens är nödvändig för att få tillgång till information och samhällstjänster idag. Förvaltningen kommer därför fortsätta erbjuda tjänsten digital coach det kommande året med särskilt fokus på seniorer, nyanlända och personer med funktionsnedsättning. Under 2026 planerar förvaltningen att införa säker e-post för samtliga medarbetare.

Säkerhet och Krisberedskap

Arbetet med att stärka säkerhet och krisberedskap fortsätter under 2026. För att säkerställa att socialförvaltningen är väl förberedd och kan hantera situationer med pågående dödligt våld (PDV) på ett effektivt sätt planerar förvaltningen att genomföra utbildningsinsatser.

Förvaltningen planerar vidare att träna kontinuitet genom att använda sina kontinuitetsplaner i övningsexempel för att säkerställa att störningar hanteras effektivt och att verksamheten kan fortsätta.

Vidare arbetar förvaltningen med att tillsammans med Trygg-och säkerhetsavdelningen bygga upp en organisation för Psykiskt och Socialt Omhändertagande (POSOM) och är en beredskapsgrupp som aktiveras vid stora olyckor och katastrofer. Gruppen kommer att bestå av representanter från förvaltningen i form av POSOM samordnare, ett antal frivilliga POSOM stödjare som också är förvaltningens medarbetare samt personer från frivilligorganisationer och kyrkan.

Välfärdsbrottslighet

Fullmäktige har antagit riktlinjer för kommunens arbete mot välfärdsbrottslighet, med fokus på fyra områden: upphandling, felaktiga utbetalningar, myndighetsutövning och en "ren organisation". Under 2026 kommer förvaltningen att implementera en handlingsplan baserad på de riskområden som identifierades och analyserades under 2025. Handlingsplanen kommer att innehålla specifika åtgärder för att effektivt motverka och förebygga välfärdsbrott. Förvaltningen planerar att under 2026 projektanställa en särskild handläggare i arbetet mot felaktiga utbetalningar (FUT).

Mål

Avsnittet redogör för nämndens förslag till mål samt eventuella förändringar av mål.

Socialnämnden och förvaltningen har genomfört en serie workshops med syfte att utveckla nya mål för nämnden. Dessa mål har noggrant utformats för att harmonisera med den nya socialtjänstlagen och säkerställa att verksamheten fortsätter att möta samhällets behov på ett effektivt och rättssäkert sätt.

Hög kvalitet

- Socialförvaltningens insatser är lätt tillgängliga och av hög kvalitet.
- Socialförvaltningen utvecklar digitala lösningar för att förbättra kommunens service och insatser.
- Alla kommuninvånare som kommer i kontakt med socialförvaltningen ska få adekvat stöd och hjälp. Under 2026 är det fortsatt fokus att utveckla stödet kring våld i nära relationer.

Stor valfrihet

- Kommuninvånarna har möjlighet att välja bland ett brett utbud av insatser.

Hög attraktivitet

- Socialförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare med en god arbetsmiljö.

Hög effektivitet

- Socialförvaltningen bedriver förebyggande arbete och kännetecknas av god ekonomisk hushållning.

Hållbar utveckling

- Socialförvaltningens insatser är jämlika och jämställda.

Förändringar av mål

Förändringar föreslås inom samtliga strategiområden med utgångspunkt i en ny socialtjänstlag som får laga kraft 1 juli 2025.

Hög kvalitet

Service och insatser till kommuninvånarna är av hög kvalitet. Tidiga insatser är förebyggande och hälsofrämjande omformuleras till Socialförvaltningens insatser är lätt tillgängliga och av hög kvalitet.

Ett nytt mål med följande titel: *Socialförvaltningen utvecklar digitala lösningar för att förbättra kommunens service och insatser.*

Stor valfrihet

Kommuninvånarna får vägledning och stöd som ger möjlighet till välinformerade val inom kommunens valfrihetsreformer omformuleras till Kommuninvånarna har möjlighet att välja bland ett brett utbud av insatser.

Hög attraktivitet

Verksamheten har hög kompetens, delaktighet och kontinuitet omformuleras till Socialförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare med en god arbetsmiljö.

Hög effektivitet

Kommuninvånarna möter en organisation som är kostnadseffektiv och är rustad för framtiden omformuleras till Socialförvaltningen bedriver förebyggande arbete och kännetecknas av god ekonomisk hushållning.

Hållbar utveckling

Kommuninvånarna möts av tjänster som är tillgängliga och välutvecklade omformuleras till Socialförvaltningens insatser är jämlika och jämställda.

Ekonomi

Tabellen visar nämndens nettokostnader och förändringar för åren 2024 - 2028.

Socialnämnden	(mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Nettokostnader (mnkr)		-732,3	-798,0	-801,8	-852,6	-874,7	-900,0
Förändring (mnkr)			-65,7	-3,8	-50,8	-22,1	-25,3
Förändring (%)			9%	0%	6%	3%	3%

Socialnämndens budget för 2026 uppgår till 852,6 miljoner kronor (netto). Nämndens nettokostnader ökar med 50,8 miljoner kronor jämfört mot budget 2025. För planen år 2027 och 2028 uppgår budgeten till 874,7 miljoner kronor respektive 900,0 miljoner kronor, en ökning med 22,1 miljoner kronor respektive 25,3 miljoner kronor.

I planeringsförutsättningarna och direktiv för budget 2026 och plan 2027–2028 (PLF) anges att peng och check ska ökas med 2,0 procent för åren 2026 och 1,0 procent 2027 - 2028. Löneökningarna är beräknade enligt PLF och antas under 2026 - 2028 bli 2,0 procent samt 2,1 procent för prisförändringar, internhyror och overheadkostnader. Personalomkostnadspålägget (PO-pålägg) är beräknat enligt förutsättningarna med 40,24 procent.

Volymerna för vård- och omsorgsboenden är beräknade utifrån boendeplanen för socialnämnden 2025–2034 som är den senaste, beslutad 11 juni 2024. Förvaltningen har påbörjat en fördjupad behovsanalys i enlighet med lokalförsörjningsprocessens första fas och planeras vara färdigställd under hösten 2025.

Kostnadsminskningen för minskat PO-pålägg beräknas bli 1,0 miljoner kronor, exklusive egen regi.

Nettokostnadsökningen 2026 beror främst på ökade kostnader inom äldreomsorgen med 41,9 miljoner kronor. Kostnadsökningen beror på ökat behov av boendeplatser på vård- och omsorgsboenden, hemtjänst och korttidsplatser. Peng och check är ökade med 2,0 procent för åren 2026 och 1,0 procent 2027 - 2028. 1,0 procent uppräknig av pengens motsvarar cirka 3,1 miljoner kronor och 1,0 procent uppräknig av checken motsvarar cirka 1,0 miljoner kronor.

Inom Individ- och familjeomsorgen (IFO) är nettokostnadsökningen 2,9 miljoner kronor. Inom individ- och familjeomsorg, **familj**, beräknas nettokostnaden för 2026 öka med 6,6 miljoner kronor jämfört med budget 2025, vilket beror på ökade volymer inom hem för vård eller boende (HVB familj), familjehem, ensamkommande barn samt ökade personalkostnader. Nettokostnaden för individ- och familjeomsorg, **vuxen**, beräknas minska med 3,7 miljoner kronor för 2026. Detta beror främst på lägre budgeterade kostnader för personal på myndighet, lägre vakanshyror samt högre intäkter från migrationsverket jämfört mot budget 2025. Kostnaden för försörjningsstöd samt stödboende beräknas öka under 2026.

Inom funktionshinderomsorgen beräknas en nettokostnadsminskning med 0,2 miljoner kronor. Volym och kostnadsminskningen avser främst bostad med särskild service för barn samt boendestöd, personlig assistans, avlösar-/ledsagarservice för vuxna jämfört mot budget 2025. Volymen och kostnaden för boende med särskild service för vuxna och daglig verksamhet ökar.

Inom socialpsykiatri är nettokostnadsökningen 3,3 miljoner kronor. Detta beror främst på en volym och kostnadsökning inom socialpsykiatri boende.

BUDGET OCH PLAN

Inom administration och nämnd är nettokostnadsökningen år 2026 2,9 miljoner kronor. Ökningen beror främst på uppgraderingen av verksamhetssystemet Treserva inklusive en ny elektronisk signaturplattform, SIGNE, till en kostnad av 2,6 miljoner kronor.

Driftredovisning

Tabell klistras in här.

Tabellen visar nämndens intäkter och kostnader för åren 2024 - 2028.

Socialnämnden	(mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter		140,8	118,0	111,5	118,4	117,1	119,2
Kostnader		-872,0	-913,9	-913,3	-971,0	-991,8	-1019,2
Nettokostnader		-731,2	-795,9	-801,8	-852,6	-874,7	-900,0

Socialnämndens (exklusive egen regi) intäkter består främst av avgifter från brukare och försäljning av verksamhet till annan kommun (cirka 53,0 procent), momsbidrag vid köp av ej skattepliktig verksamhet (cirka 23,0 procent) samt bidrag från Migrationsverket (cirka 17,0 procent).

Socialnämndens (exklusive egen regi) största kostnadsposter är köp av huvud-/omsorgs-verksamhet 82,0 procent. Personalkostnaderna motsvarar cirka 11,0 procent. Av kostnadsposten köp av huvud-/omsorgsverksamhet står äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen för 91,0 procent av kostnaden.

Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabell klistras in här.

Tabellen visar kostnader fördelade per kostnadsslag för åren 2024 - 2028.

Socialnämnden	(mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Anslag		-129,2	-138,5	-139,6	-152,8	-155,6	-158,7
Volym		-601,9	-657,4	-662,2	-699,8	-719,1	-741,3
Egen regi		-1,2	-2,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsutgift drift							
Nettokostnader		-732,3	-798,0	-801,8	-852,6	-874,7	-900,0
Varav kapitalkostnader							

Anslag

Nettokostnaden för kostnadsslaget **anslag** (personalkostnader och övriga verksamhetskostnader exklusive resor) visar en ökning i budget 2026 med 13,2 miljoner kronor jämfört mot budget 2025. Detta motsvarar en ökning med 9,5 procent.

I planeringsförutsättningarna och direktiv för budget 2026 och plan 2027–2028 (PLF) anges att löneökningarna är beräknade enligt PLF och antas under 2026 - 2028 bli 2,0 procent samt 2,1 procent för prisförändringar, internhyror och overheadkostnader.

BUDGET OCH PLAN

Personalomkostnadspålägget (PO-pålägg) är beräknat enligt förutsättningarna med 40,24 procent.

Kommunals löneavtal för 2025 innebär en löneökning på 3,4 procent mot budgeterade 2,0 procent i budget 2025, vilket medför en högre lönekostnad i budget 2026 med ca 1,0 miljoner kronor, exklusive egen regi.

I den ökade nettokostnaden för anslag ingår det lägre PO-pålägg gentemot budget 2025 vilket medför en minskad lönekostnad med 1,0 miljoner kronor, exklusive egen regi.

Inom äldreomsorgen ökar anslaget med 12,3 miljoner kronor, vilket främst beror på nya korttidsboendet Iduns hyra som ger en ökning på 7,8 miljoner kronor mot budget 2025 (helårseffekt). Dessutom ökar kostnaden för avskrivningar för inventarier med 0,7 miljoner kronor. Inom myndighet äldre har en ny avdelning, förebyggande avdelningen för äldre utökats med en person.

Inom IFO familj ökar anslaget med 1,7 miljoner kronor. Av dessa avser 0,4 miljoner kronor arvoden till egna kontaktpersoner/uppdragstagare inom verksamhetsområdena familjehem, kontaktfamilj och ensamkommande barn. Nämnade arvoden är volymbaserade och varierar utifrån antalet barn. Resterande ökning består främst av ökade personalkostnader.

Inom IFO vuxen minskar anslaget med 2,4 miljoner kronor främst beroende på minskade personalkostnader inom myndighet för flyktingmottagandet samt lägre vakanshyror för tomma lokaler.

Inom funktionshinderomsorgen minskar anslaget med 1,5 miljoner kronor då en omfördelning av personal mellan budget 2026 och 2025 gjorts med 1,5 personer till äldreomsorgen.

Inom administration och nämnd är nettokostnadsökningen år 2026 2,9 miljoner kronor. Ökningen beror främst på uppgraderingen av verksamhetssystemet Treserva inklusive en ny elektronisk signaturplattform, SIGNE, samt ökade personalkostnader.

Volym

Nettokostnaden för kostnadsslaget **volym** (intäkter och kostnad för huvudverksamhet inklusive resor) visar en ökning i budget 2026 med 37,6 miljoner kronor, jämfört med budget 2025. Detta motsvarar en ökning med 5,7 procent.

Kostnadsökningen för volym gäller främst äldreomsorgen där nettokostnaden ökar med 29,5 miljoner kronor. Den största förändringen inom äldreomsorgen avser vård- och omsorgsboenden som beräknas öka med 17,4 miljoner kronor, korttidsboendet med 7,9 miljoner kronor samt hemtjänsten med 3,1 miljoner kronor.

Inom funktionshinderomsorgen ökar volymen med 1,3 miljoner kronor, vilket främst avser prisökningar.

Inom individ- och familjeomsorg, **familj**, beräknas nettokostnaden för 2026 öka med 5,0 miljoner kronor jämfört mot budget 2025, vilket beror på ökade volymer inom HVB familj, familjehem, ensamkommande barn samt ökade personalkostnader.

Inom individ- och familjeomsorg, **vuxen** beräknas nettokostnaden för volymer minska med 1,3 miljoner kronor, vilket beror på ett netto av ökade intäkter från migrationsverket, men

BUDGET OCH PLAN

också och ökade kostnader för volymer för stödboende, Lagen om vård av missbrukare (LVM) samt försörjningsstöd.

Inom socialpsykiatri beräknas nettokostnaden för volymen öka med 3,1 miljoner kronor, vilket beror på främst på en volym och kostnadsökning inom socialpsykiatri boende, boendestöd samt sysselsättning.

Verksamhetens nettokostnader

Tabellen visar nettokostnad per verksamhet för åren 2024 - 2028.

Nettokostnad per verksamhet (mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Administration och nämnd	-18,2	-21,2	-21,2	-24,1	-24,6	-25,1
Individ- och familjeomsorg	-89,0	-94,5	-96,1	-99,0	-104,0	-107,3
Äldreomsorg	-410,4	-448,4	-452,2	-494,1	-505,6	-521,7
Funktionshinderomsorg	-194,7	-209,0	-211,6	-211,4	-216,0	-220,9
Social psykiatri	-18,5	-22,8	-20,7	-24,0	-24,5	-25,0
FoU Nordost	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Familjerätt	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stimulansmedel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egen regi	-1,2	-2,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettokostnader	-732,3	-798,0	-801,8	-852,6	-874,7	-900,0

Administration och nämnd

Inom administration och nämnd är nettokostnadsökningen år 2026 2,9 miljoner kronor. Ökningen beror främst på uppgraderingen av verksamhetssystemet Treserva inklusive en ny elektronisk signaturplattform, SIGNE, till en kostnad av 2,6 miljoner kronor.

I planen för år 2027 – 2028 beräknas nettobudgeten öka med 2,0 procent respektive 2,0 procent, vilket motsvarar 0,5 miljoner kronor respektive 0,5 miljoner kronor.

Individ-och familjeomsorg

Individ och familjeomsorgs intäkter består av statsbidrag från Migrationsverket för flyktingmottagande och ensamkommande barn samt momsbidrag vid köp av ej skattepliktig verksamhet.

Kostnaderna består till 42,0 procent av köp av huvudverksamhet.

Nettokostnadsbudgeten för hela individ- och familjeomsorg förväntas öka med 2,9 miljoner kronor jämfört mot budget 2025. Detta ger en nettokostnadsökning på 3,1 procent jämfört mot budget 2025. I planen för år 2027 – 2028 beräknas nettobudgeten öka med 5,0 procent respektive 3,2 procent, vilket motsvarar 5,0 miljoner kronor respektive 3,3 miljoner kronor.

Inom individ- och familjeomsorg, **familj**, beräknas nettokostnaden för 2026 öka med 6,6 miljoner kronor vilket motsvarar en nettokostnadsökning med 13,0 procent jämfört mot budget 2025, vilket beror på ökade volymer inom HVB familj, familjehem, ensamkommande barn samt ökade personalkostnader.

BUDGET OCH PLAN

Inom individ- och familjeomsorg, **vuxen**, minskar nettokostnaden från budget 2025 till budget 2026 med 3,7 miljoner kronor. Detta ger en nettokostnadsminskningen på 8,3 procent jämfört mot budget 2025. Kostnadsminskningen beror främst på minskade personalkostnader inom myndighet för flyktingmottagandet samt lägre beräknade vakanshyror för tomma lokaler. I takt med ett minskat mottag av nyanlända de senaste åren har socialförvaltningen återlämnat bostäder till samhällsutvecklingsförvaltningen. Den positiva nettokostnadsminskningen beror även på ökade intäkter från migrationsverket, som beräknas bli högre än vad som budgeterats 2025. Volymerna och kostnaderna för stödboende, Lagen om vård av missbrukare (LVM) samt försörjningsstöd antas öka under 2026. Mottaget av nyanlända är beräknat till 22 personer.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens intäkter består av avgifter från brukarna, momsbidrag vid köp av ej skattepliktig verksamhet samt intäkter för vidarefakturerade kostnader för boende enligt länsöverenskommelsen.

Kostnaderna består till 79,0 procent av köp av huvudverksamhet.

Nettokostnadsbudgeten för hela äldreomsorgen år 2026 beräknas öka med 41,9 miljoner kronor. Detta ger en nettokostnadsökning på 9,3 procent jämfört mot budget 2025. I planen för år 2027 – 2028 beräknas nettobudgeten öka med 2,3 procent respektive 3,2 procent, vilket motsvarar 11,5 miljoner kronor respektive 16,2 miljoner kronor.

De största förändringarna beskrivs nedan.

Hemtjänstens nettokostnad beräknas öka år 2026 med 1,2 miljoner kronor jämfört med budget 2025. Denna ökning är beräknad med 2,0 procent ökning av checken samt en volymökning till 205 000 timmar, vilket är i linje med antal utförda timmar i dagsläget. År 2027 och 2028 antas kostnaden öka med 1,2 miljoner kronor för respektive år. Beräkningen av checken år 2027 och 2028 är 1,0 procent och volymen är ökad med 1000 timmar per år.

Nettokostnaden för vård- och omsorgsboenden beräknas öka år 2026 med 17,4 miljoner kronor mot budget 2025. Denna ökning beror en höjd ersättning av peng med 2,0 procent. Volymerna för vård- och omsorgsboenden är beräknade utifrån boendeplanen för socialnämnden 2025–2034 som är den senaste, beslutad 11 juni 2024. År 2027 och 2028 ökar nettokostnaden med 8,8 miljoner kronor respektive 13,4 miljoner kronor. I kostnadsökning i planen är peng höjd enligt PLF med 1,0 procent år 2027 och 1,0 procent 2028.

Korttidsplatsernas nettokostnad beräknas öka år 2026 med 16,5 miljoner kronor mot budget 2025. Detta beror på ökade volymer för det nystartade korttidsboende Idun till 27 platser samt hyreskostnader för helår för detta boende. Avlastning på korttidsboende kan öka när fler väljer att bo kvar i ordinärt boende även med relativt omfattande omsorgsbehov.

Inom myndighet på äldreomsorgen har en omfördelning av personal mellan budget 2026 och 2025 gjorts med 1,5 personer från funktionshinderomsorgen samt en gruppchef för nya avdelningen för förebyggande enhet för äldre.

BUDGET OCH PLAN

Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorgens intäkter består av momsbidrag vid köp av ej skattepliktig verksamhet samt vidarefakturerade kostnader för bostad med särskild service till andra kommuner.

Kostnaderna består till 83,0 procent av köp av huvudverksamhet.

Nettokostnadsbudgeten för hela funktionshinderomsorgen år 2026 beräknas minska med 0,2 miljoner kronor. Det är en minskning på 0,1 procent jämfört mot budget 2025. I planen för år 2027 – 2028 beräknas nettobudgeten öka med 4,7 miljoner kronor respektive 4,8 miljoner kronor. Detta är en ökning på 2,2 procent för respektive år.

De största förändringarna beskrivs nedan.

Barn

Nettokostnaden för funktionshinderomsorgen barn beräknas totalt bli oförändrad jämfört mot budget 2025. För bostad med särskild service för barn antas volymen och kostnaden minska med ett barn år 2026. Inom personlig assistans, avlösar-/ledsagarservice, kortidsvistelse och korttidstillsyn ökar volymen och kostnaden jämfört mot budget 2025. År 2027 - 2028 antas volymen vara oförändrad jämfört mot budget 2026.

Vuxna

Nettokostnaden för funktionshinderomsorgen vuxna beräknas minska med 0,2 miljoner kronor jämfört mot budget 2025. Nettokostnaden för bostad med särskild service för vuxna antas öka med 2,0 procent för boende i egen regi. Avtal med omsorgsprisindex (OPI) är beräknat med prisökning på 3,0 procent. Volymen är stabil och beräknas ligga på samma nivå som 2025. Inom daglig verksamhet ökar priset med 2,0 procent samt volymen med en person jämför mot budget 2025. Även turbundna resor till och från daglig verksamhet beräknas öka i budget 2026. Boendestöd, personlig assistans, avlösar-/ledsagarservice minskar totalt i volym och kostnad, jämfört mot budget 2025.

Inom myndighet på funktionshinderomsorgen har en omfördelning av personal mellan budget 2026 och 2025 gjorts med 1,5 personer till äldre myndighet.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrins intäkter består av momsbidrag vid köp av ej skattepliktig verksamhet. Kostnaderna består till 81,0 procent av köp av huvudverksamhet.

Nettokostnadsbudgeten för socialpsykiatrin ökar med 3,3 miljoner kronor, vilket är en ökning på 15,9 procent jämfört mot budget 2025. I planen för år 2027 – 2028 beräknas nettobudgeten öka med 0,5 miljoner kronor för respektive år. Detta är en ökning på 2,0 procent respektive 2,1 procent för år 2027 och 2028. Nettokostnadsökningen beror främst på volym och kostnadsökning inom socialpsykiatri boende, boendestöd samt sysselsättning. Personligt ombud, där Danderyd varit värdkommun fram till maj 2025 har nu lämnat över värdskapet till Sundbybergs kommun.

FoU

Budgeterar ett nollresultat

BUDGET OCH PLAN

Familjerätt

Budgeterar ett nollresultat

Egen regi

Budgeterar ett nollresultat.

Volymer

Tabellen visar nettokostnad för volymer för åren 2024 - 2028.

Nettokostnad för volymer (mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Individ- och familjeomsorg	-23,7	-32,2	-31,0	-34,7	-38,6	-40,6
Äldreomsorg	-385,3	-415,3	-420,9	-450,4	-461,1	-476,4
Funktionshinderomsorg	-178,8	-191,6	-194,2	-195,5	-199,8	-204,3
Social psykiatri	-14,2	-18,3	-16,1	-19,2	-19,6	-20,0
Nettokostnader	-602,0	-657,4	-662,2	-699,8	-719,1	-741,3

Individ-och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgens nettokostnader för volymförändring är 3,7 miljoner kronor högre i budget 2026 jämfört mot budget 2025, vilket främst beror på ökade volymer inom HVB familj, familjehem, ensamkommande barn. I planen för 2027 – 2028 förväntas volymerna ligga på samma nivåer.

Volymererna för nyanlända är budgeterat 2026 till 22 personer. I planen 2027 - 2028 ligger volymerna kvar på 22 nyanlända. De 22 personer som Danderyds kommun ska ta emot under 2026 inkluderar både skyddsbehövande och personer som anvisats enligt bosättningslagen. Kommunerna får statlig ersättning från Migrationsverket för dessa personer och intäkterna beräknas bli högre än mot budget 2025.

Volymererna och kostnaderna för stödboende, Lagen om vård av missbrukare (LVM) samt försörjningsstöd antas öka under 2026.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens kostnader för volymförändringar i budget år 2026 ökar med 29,5 miljoner kronor vilket är 7,0 procent. I planen för år 2027 ökar volymkostnaderna med 10,6 miljoner kronor 2,4 procent och 2027 med 15,3 miljoner kronor, 3,3 procent. Den äldre befolkningen över 80 år förväntas öka inom de närmsta tio åren. Volymererna för vård- och omsorgsboenden är beräknade utifrån boendeplanen för socialnämnden 2025–2034 som är den senaste, beslutad 11 juni 2024.

De främsta volymförändringarna inom äldreomsorgen är:

Hemtjänstens volymkostnader beräknas öka år 2026 med 3,1 miljoner kronor. Volymererna är budgeterade till 205 000 utförda timmar jämför med 203 000 utförda timmar i 2025 års budget. Det är en ökning med 1,0 procent.

BUDGET OCH PLAN

Platserna i vård- och omsorgsboenden beräknas öka år 2026 med en nettokostnad på 17,4 miljoner kronor jämfört mot budget 2025. Behovet av platser på vård- och omsorgsboende beräknas till 369 stycken i budget 2026 enligt boendeplanen 2025, då boendeplan 2026 ej är beslutad. Detta är en ökning mot budget 2025 års nivå på 355 platser. Enligt behovsbeskrivningen i boendeplanen förväntas sedan ett ökat behov av platser i vård- och omsorgsboende med ett snitt på cirka 9 platser per år för de efterföljande 9 åren fram till 2035. I beräkningar för 2026 ökas peng med 2,0 procent och 1,0 procent för 2027 - 2028.

Volymkostnaderna för korttidsboende beräknas öka med 7,9 miljoner kronor jämfört mot budget 2025. Platser på nya korttidsboende Idun i Djursholm kommer att uppgå till 27 platser jämfört mot budget 2025 på 21 tidigare köpta platser.

Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorgens kostnader för volymförändringar i budget 2026 ökar med 1,3 miljoner kronor en ökning med 0,7 procent. I planen för 2027 ökar volymkostnaderna inom funktionshinderomsorgen med 4,3 miljoner kronor en ökning med 2,2 procent och 2028 med 4,5 miljoner kronor en ökning med 2,3 procent.

De främsta volymförändringarna inom funktionsnedsättning är:

Volymen inom bostad med särskild service för barn, antas minska från 5 barn till 4 barn. För barn ökar i stället personlig assistans, korttidsvistelse och korttidstillsyn jämför mot budget 2025. Totalt blir volymkostnaderna för barn i budget 2026 oförändrade jämfört mot budget 2025.

Bostad med särskild service för vuxna är beräknad till samma volym som i budget 2025. Priserna har räknats upp med 2,0 procent för boende i egen regi och avtal med OPI är beräknat med prisökning på 3,0 procent. Boendestöd, personlig assistans, avlösar-/ledsagarservice minskar totalt i volym och kostnad jämfört mot budget 2025. För daglig verksamhet beräknas volymerna öka, vilket har varit en trend de senaste åren. Även turbundna resor till och från daglig verksamhet beräknas öka i budgeten 2026. Totalt blir ökningen av volymkostnaderna för vuxna i budget 2026 1,3 miljoner kronor jämfört mot budget 2025.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrins nettokostnader för volymförändringar i budget 2026 ökar med 3,1 miljoner kronor en ökning med 19,1 procent. I planen för 2027 ökar volymkostnaderna med 0,4 miljoner kronor en ökning med 2,0 procent och 2028 med 0,4 miljoner kronor en ökning med 2,1 procent.

De ökade volymkostnaderna i budget 2026 beror främst på en ökad volym samt högre priser i samband med ny upphandling för socialpsykiatri boende. Volymen beräknas även öka inom sysselsättning jämfört mot budget 2025.

BUDGET OCH PLAN

Tabellen visar antal för åren 2024 - 2028.

Antal (stycken)	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Individ-och familjeomsorg						
Ensamkommande totalt antal	4	4	3	4	4	4
Familjehem företag	11	11	4	6	6	6
Egna familjehem	8	6	6	6	6	6
HVB familj (barn och ungdom)	2	2	2	3	3	3
Antal nyanlända	8	16	16	22	22	22
Äldreomsorg						
Hemtjänsttimmar	190 269	201 000	203 000	205 000	206 000	207 000
Äldreboende antal platser	340	347	355	369	377	389
Korttidsplatser	19	23	23	27	27	27
Funktionshinderomsorg						
Boende med särskild service barn	5	4	5	4	4	4
Boende med särskild service vuxna	77	78	78	78	78	78
Daglig verksamhet	100	102	102	103	103	103
Social psykiatri						
Särskilt boende	17	18	16	18	18	18

Investeringar

Årliga anslag

Tidsbestämda projekt

Tabellen visar pågående beslutade projekt för åren 2024 - 2028.

Beslutade projekt (mnkr)	Genom-förande-beslut	Utfall t.o.m 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Beslutad total budget	Prognos totalt utfall	Prognos slutår
Inventarier till nytt korttidsboende	N/A	0,0					10,0		
Nettoutgifter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0

Årliga anslag

Tabellen visar årliga anslag för åren 2026 - 2028.

Årliga anslag (mnkr)	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
9399 Inventarier	-1,0	-1,0	-1,0
Nettoutgifter	-1,0	-1,0	-1,0

Totalsumma investeringar

Tabellen visar totala nettoutgifter åren 2026 - 2028.

Nettoutgifter (mnkr)	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Totalsumma investeringar	-1,0	-1,0	-1,0

BUDGET OCH PLAN

Socialnämnden har ett tidsbestämt projekt, nytt korttidsboendet Idun i Djursholm. Idun beräknas vara klart hösten 2025. Inventarier till korttidsboendet är budgeterade till 10,0 miljoner kronor med en avskrivningstid på 10 år och en internränta på 2,75 procent.

Socialnämnden har ett årligt anslag på 1,0 miljoner kronor för inventarier, IT-utrustning och verksamhetsanpassningar i fastigheter.

Risker

Avsnittet redogör för risker av väsentlig karaktär fördelat på ekonomiska risker, risker för verksamhet och omvärldsrisker. Riskerna beskrivs utifrån vilken sannolikhet och de konsekvenser riskerna kan ha om de inträffar under verksamhetsåret. Vid ekonomisk risk anges ett spann i miljoner kronor.

Ekonomiska risker

Förvaltningen har nedan identifierat ett flertal risker utifrån planeringsförutsättningarna.

För att effektivt kunna möta dessa utmaningar och samtidigt utveckla verksamheten, har förvaltningen föreslagit åtgärder som beräknas kosta cirka 5,5 miljoner kronor, en önskad investering för att ge förvaltningen de nödvändiga förutsättningarna att förbättra sin verksamhet och arbeta mer proaktivt. Genom att tillföra dessa resurser kan förvaltningen inte bara hantera risker mer effektivt, utan också implementera förebyggande åtgärder som minskar sannolikheten för framtida problem. På så sätt säkerställs att verksamheten kan fortsätta att utvecklas och förbättras, trots de utmaningar som kan uppstå.

Ny socialtjänstlag

Förvaltningen behöver resurser för att utveckla verksamheten, inklusive utbildning, personalförstärkning och tekniska lösningar. Det är viktigt att genomföra utbildningsprogram och uppmuntra kontinuerlig kompetensutveckling. Förebyggande insatser och digitala lösningar bör införas för att förbättra tillgängligheten och minska behovet av akuta åtgärder. Information om tjänster måste vara lättillgänglig och begriplig. Evidensbaserade metoder ska implementeras och samarbetet med andra förvaltningar och externa aktörer stärkas.

Verksamhetsrisk

Socialförvaltningen riskerar att inte kunna samordna och följa upp kommunövergripande projekt och insatser om kapaciteten för ledning och uppföljning är otillräcklig, särskilt i projekt som involverar flera nämnder.

Konsekvens

Om förvaltningen inte får resurser för denna omställning kan det leda till att implementeringen tar längre tid, vilket i sin tur leder till försämrad kvalitet och effektivitet i socialtjänsten. Detta påverkar stödet till invånarna negativt och kan också leda till ökade kostnader samt svårigheter i yrkesutövningen. Förvaltningen behöver möta de nya lagkraven i tid.

Åtgärd

Förvaltningen behöver resurser för att utveckla och förbättra verksamheten, säkerställa att budgeten täcker utbildning, personalförstärkning och tekniska lösningar, samt genomföra utbildningsprogram för personalen för att säkerställa den kunskap som krävs enligt den nya lagen.

BUDGET OCH PLAN

Demografisk utveckling och volymökningar

Danderyds kommun står inför en betydande demografisk förändring med en ökande andel äldre invånare. Prognosen visar ett behov av ytterligare 92 platser de kommande nio åren, vilket medför betydande kostnader. Förvaltningen arbetar aktivt med att utveckla äldreomsorgen genom förebyggande och hälsofrämjande insatser, med särskilt fokus på att möjliggöra för personer att kunna bo kvar i ordinärt boende.

Verksamhetsrisk

Det finns risker att inte kunna tillgodose ett ökat behov av platser på vård- och omsorgsboenden som grundar sig en åldrande befolkning, om förebyggande insatser och resurser för att arbeta med förebyggande inte förstärks.

Konsekvens

Utan förebyggande arbete kan kostnaderna för boendeplaceringar öka, väntetiderna bli längre och förtroendet för socialtjänsten minska, vilket påverkar invånarnas livskvalitet.

Åtgärd

Permanent tjänster för biståndshandläggare och projektledare inom välfärdsteknik behövs, tillsammans med investeringar i alternativa boendeformer, såsom tillgänglighetsanpassade hyreslägenheter. Fler förebyggande åtgärder kan minska antalet äldre som behöver vård- och omsorgsboenden. En minskning med 1,0 procent innebär cirka 30 färre platser, vilket motsvarar en kostnadsbesparing på cirka 30 miljoner kronor.

Digitalisering

Socialförvaltningen står inför en omfattande digitaliseringsresa för att möta invånarnas krav på en effektiv och lättillgänglig socialtjänst. Genom SKR:s initiativ "Handslaget för digitalisering" arbetar förvaltningen med att införa välfärdstekniska lösningar, säker digital kommunikation och utveckling av verksamhetssystem.

Verksamhetsrisk

Socialförvaltningen riskerar att inte kunna möta krav på digitala tjänster i enlighet med nya socialtjänstlagen, digitaliseringsstrategin och SKR:s initiativ om otillräckliga resurser för digital utveckling saknas.

Konsekvens

Brist på digitala lösningar kan försämra servicekvaliteten och öka arbetsbelastningen för personalen.

Åtgärd

Förvaltningen behöver resurser för att strategiskt planera och driva förvaltningens digitaliseringsresa, genomföra och implementera förändringar.

Säkerhet och Krisberedskap

Förvaltningen arbetar med att stärka säkerhet och krisberedskap för att säkerställa att socialförvaltningen är väl förberedd och kan hantera situationer på ett effektivt sätt.

Verksamhetsrisk

Utbildningsinsatser krävs för att personalen ska kunna agera snabbt och korrekt i akuta situationer, vilket kan rädda liv och minimera skador.

BUDGET OCH PLAN

Konsekvens

Utan tillräcklig utbildning kan personalen vara oförberedd på att hantera akuta situationer.

Åtgärd

Genomföra utbildningsinsatser för att ge personalen de verktyg och den kunskap som behövs för att identifiera, hantera och förebygga sådana situationer.

Övriga risker

Risker kopplade till investeringar och uppstartskostnader

Planerade satsningar, såsom korttidsboendet Idun och övertagandet av Villa Odinslund, medför investeringar och uppstartskostnader. Avvecklingen av Stor Kalmar innebär kostnader för tomhyra med 3,3 miljoner kronor per år.

Anmälningar, utredningar och placeringar

Det finns också en risk att antalet anmälningar, utredningar och placeringar av barn och ungdomar fortsätter att vara högt eller öka under budgetåret 2026. Samtidigt ökar komplexiteten i individärendena, vilket kräver mer resurser och personal. För egen regiverksamheterna inom vård och omsorg är kompetensförsörjningen en stor utmaning, och det är viktigt att fortsätta arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare.

Nya statliga beslut kring integration innebär bland annat ett lägre antal nyanlända än tidigare år. Detta påverkar både bemanning och behovet av kommunens bostäder, för 2026 är kommunantalet 22 personer.

Omvärldsrisker

Det oroliga läget i världen innebär flera risker för socialtjänsten, inklusive ökad arbetsbelastning, säkerhetshot och resursbrist. Dessa risker kräver stark beredskap och flexibilitet för att kunna hantera förändrade förutsättningar och fortsätta stödja de mest utsatta i samhället.

Den pågående desinformationskampanjen mot socialtjänsten i Sverige sprider missvisande uppgifter, särskilt kring omhändertagande av barn. Detta har lett till hot och trakasserier mot personal i andra kommuner, minskat förtroende för socialtjänsten, påverkan på beslut och ökad arbetsbelastning. Regeringen har vidtagit åtgärder för att motverka desinformationen och stärka skyddet för offentliganställda.

Omvärldsanalys

(se bilaga 4 Jämförelser med andra kommuner)

Socialnämnden har i sin omvärldsanalys valt ut ett antal ekonomiska nyckeltal som bedöms vara väsentliga för att hålla nämndens ekonomi i balans. Nyckeltalen är hämtade från KOLADA (Kommunernas och regionernas databas). Statistiken är fördröjd och den senaste informationen är från 2023 och 2024. Jämförelser kan vara svåra att göra då redovisning och rapportering kan skilja sig mellan kommunerna. Jämförelsen görs mellan följande kommuner: Lomma, Vellinge, Österåker, Lidingö, Solna, Täby, Nacka, Stockholm, Sollentuna, Vallentuna, Tyresö och Sundbyberg.

Information angående Koladasiffror 2024, Danderyd:

Siffrorna i KOLADA är hämtade från räkenskapssammandraget (RS) från Danderyds kommun. I nämndernas kostnader i RS 2024 ingår en ökning av PO från 39,25 procent till 48,8 procent från 2023 till 2024 för Danderyds kommun, vilket tidigare redovisats centralt och inte på nämndnivå. Danderyds kostnader är därför inte helt jämförbara med andra kommuner år 2023, då andra kommuner fördelade ökningen på nämnderna redan 2023.

Individ och familjeomsorg

Kostnaden för barn- och ungdomsvård ligger på 1 859 kr per invånare, vilket är relativt lågt jämfört med andra kommuner. Under 2024 har socialförvaltningen haft ökade volymer av placerade barn och unga.

Kostnaden för ekonomiskt bistånd ligger på 621 kr per invånare, vilket är en ökning jämfört med tidigare år. Ökningen beror på att fler hushåll inte blir självförsörjande när etableringsersättningen börjar, utan behöver kompletterande försörjningsstöd. Detta beror till stor del på att ersättningarna inte höjs i takt med kostnaderna. Dessutom beror det på längre placeringar i tillfälliga boenden på grund av svårigheter att hitta hållbara boendelösningar. En förändring som bidrar till ökningen under 2024 är att personer från Ukraina som folkbokför

Äldreomsorgen

Kostnaden för **hemtjänst** inom äldreomsorgen, kr/invånare 80+, ligger på 45 923 kr per invånare, vilket är en låg kostnad jämfört med de andra kommunerna. Spannet ligger mellan 38 926 – 88 505 kr per invånare. Ser man på förändringen från år 2020 har Danderyd en fallande kostnadsutveckling per invånare, men den har planat ut under det senaste året. Orsakerna till detta är den demografiska utvecklingen där andelen äldre ökar och med det också att fler är i behov av hemtjänst. En annan orsak är att löneutvecklingen påverkas av den stora konkurrensen om personal med rätt kompetens, vilket driver upp lönerna. Även hemtjänsten är drabbad av det svåra rekryteringsläget.

Kostnaden för **äldreomsorg**, kr/invånare 80+ (inklusive hemtjänst), ligger på 208 982 kr per invånare. Spannet i de utvalda kommunerna ligger mellan 163 962 – 280 313 kr per invånare. Danderyd har jämfört med de andra kommunerna en högre andel äldre befolkning. Den nedåtgående trenden fortsätter eftersom Danderyds kommun arbetar förebyggande, vilket skjuter fram behovet av de mer kostsamma insatserna inom äldreomsorgen. Framöver kommer det att bli ännu viktigare att arbeta med förebyggande äldreomsorg och, tillsammans

BUDGET OCH PLAN

med andra aktörer såsom regionen, bromsa de framtida ökande kostnader som den ökande andelen äldre kommer att medföra.

Funktionshinderomsorg

Kostnaden för insatser för personer med funktionsnedsättning ligger på 7 517 kr per invånare. Spannet i de utvalda kommunerna ligger mellan 4 519 – 8 748 kr per invånare. Ser man på förändringen från år 2020 har Danderyd haft en stigande kostnadsutveckling per invånare. Detta beror på att vi har en större mängd individavtal samt att antalet personer med behov av insatser enligt LSS har ökat, särskilt bland personer med neuropsykiatriska diagnoser.

Nettokostnadsavvikelser (alla kommuner är inte klara med siffror för 2024)

Nettokostnadsavvikelsen bygger på en jämförelse mellan en referenskostnad som indikerar vad respektive verksamhet borde ha för nettokostnad, enligt kostnadsutjämningsystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet.

Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg ligger över referenskostnaden på ett värde på 0,02 procent. Främsta orsaken till ökningen beror på ökade kostnader för familjehemsplaceringar.

Nettokostnadsavvikelse LSS Inga värden för 2024 finns för detta nyckeltal i KOLADA ännu.

Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg ligger under referenskostnaden på ett värde på -12,0 procent och har en nedåtgående trend sedan 2017. Under senaste året har trenden planat ut.